

Kaip kalba priešmokyklinukai?

Paruošė Pasvalio r. sav. Švietimo pagalbos tarnybos Pedagoginio psichologinio skyriaus
logopedė Ingrida Prakopienė (2012)

*Kalba, kaip sistema, egzistuoja nepriklausomai nuo mūsų, o **kalbėjimas būdingas tik žmogui** ir yra viena iš svarbiausių psichinės veiklos funkcijų.*

***Kalbėjimas** tai sugebėjimas perduoti norimą žinią.*

*O sugebėjimas išgirsti sakomą žinią ir ją suprasti vadinamas **kalbos suvokimu**.*

Svarbu tai, kad...

Vaikas kalbos ne mokomas, o mokosi pats, klausydamasis kaip kalba suaugusieji.

Svarbiausia sąlyga, kad vaikas įgytų gerą gimtosios kalbos sandaros suvokimą -tinkama kalbinė aplinka.

Vaikas turi nuolat girdėti turtingą, raiškia, vaizdingą, gyvą suaugusiųjų kalbą.

Dažnai kyla klausimas, ar mano vaikas moka ir geba tiek, kiek turėtų mokėti ir gebėti tokio amžiaus vaikai.

Vadinasi, pravartu žinoti bendruosius vaiko kalbos vystymosi dėsningumus, kad būtų galima laiku pastebėti ir atpažinti sutrikimus bei laiku kreiptis pagalbos į specialistus.

6-7 metų vaikas:

- * taisyklingai taria visus garsus, skiria juos iš klausos;*
- * pakartoja įvairaus sudėtingumo ir ilgumo žodžius;*
- * geba išskirti žodžio garsus, nurodyti jų vietą žodyje;*
- * tiksliai suvokia savo aplinkoje vartojamų žodžių prasmes, kalbos intonacijas;*
- * domisi nežinomais žodžiais bei jų reikšmėmis, kuria naujus žodžius, eksperimentuoja;*
- * kalba gramatiškai taisyklinga kalba;*

- * apibūdina daiktą, nusako esminius jo požymius;
- * žodynas vis labiau artėja prie suaugusiųjų. Daugelio autorių nuomone, vaikas moka nuo 8000 iki 14000 žodžių;
- * domisi knygomis, nori deklamuoti eilėraščius, minti mįsles, sekti pasakas;
- * geba paklausti, išreikšti nuostabą, pasipiktinimą bei kitus jausmus;
- * geba elementariai pasakoti, apibūdinti, svarstyti, diskutuoti, informuoti, aiškinti;
- * žaismingai ir natūraliai sieja kalbą su vaizdu, garsu, forma, judesiu. Pastebi vaizdų, ženklų (ne vien raidžių), garsų skirtumus ir panašumus;
- * imituoja skaitymą apibūdinant iliustracijas;
- * suvokia prasmingo teksto sandarą: žino, kad turi būti pradžia, įvykiai ir pabaiga;
- * žaidimų planavimas pereina į vidinę kalbą - geba sugalvoti siužetus, įvertinti, komentuoti veiklos žingsnius.

Labai daug ko vaikas negali. Tačiau daug svarbiau suprasti, kas vaikui būdinga, ką jis gali, kaip jis augdamas keičiasi ir ką jis įgyja.

Literatūra:

- Logopedija . Kaunas. 1993.
- Ikimokyklinio amžiaus vaikų, turinčių kalbos ir elgesio sutrikimų ugdymas. Vilnius. 2008.
- D. P. Hallahan, J.M.Kauffman Ypatingieji mokiniai. Vilnius. 2003.